

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

תוכן

- א. מבושם אני מוכר לך חייב להעמיד לו עד העצרת וישן משל אשתקד ומיושן משל ג' שנים 2
- ב. לא שנו אלא בקנקנים דלוקח אבל בקנקנים דמוכר אמר ליה הא חמרך והא קנקנך ... לימא ליה לא איבעי לך לשהויי ... דאמר ליה למקפה.....3
- ג. כל המתנאה בטלית של ת"ח ואינו ת"ח אין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא 4
- ד. האי מאן דובין ליה חביתא דחמרא לחנואה אדעתא לסבוייה ותקיף אפלגא או אתילתא דינא הוא דמקבל לה מיניה ... אבל שני בברזא לא ... אבל מטא יומא דשוקא לא 5
- ה. האי מאן דקביל חמרא אדעתא דממטי ליה לפרוותא דוול שפט ואדמטי התם זל דינא הוא דמקבל ליה ... אפילו חלא נמי מקבל.....5
- ו. ומיישן והולך עד החג.....7
- ז. המוכר מקום לחבירו ... רפת בקר בונה ארבע אמות על שש בית קטן שיש על ח' גדול ח' על עשר טרקלין י' על י' רומו כחצי ארכו וכחצי רחבו.....7
- ח. דלא דרכא דחתנא למידר בי חמוה.....8
- ט. כדכתיב בספר בן סירא הכל שקלתי בכף מאזנים ולא מצאתי קל מסובין ... וקל מחתן אורח מכניס אורח.....9
- י. וקל מאורח משיב דבר בטרם ישמע.....10
- יא. וקנתיר שתים עשרה על י"ב מאי קנתיר תרבין אפדני.....10

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

דף צח.

א. מבושם אני מוכר לך חייב להעמיד לו עד העצרת וישן משל אשתקד ומיושן משל ג' שנים

האומר לחבירו¹ יין מבושל או מבושם² אני מוכר לך, צריך ליתן לו יין שראוי להתקיים עד העצרת, דמשם ואילך מתרבה החמימות ודרך היין להתקלקל³ ואם החמיץ קודם העצרת והוא בכליו של מוכר⁴ חייב באחריותו, אבל אם עירהו הלוקח לתוך כליו אינו חייב באחריותו. וי"א⁵ שחייב באחריותו עד העצרת.

יין ישן אני מוכר לך נותן לו משל שנה שעברה⁶. אמר יין מיושן נותן של ג' שנים, פירוש, מיין הנתגדל לפני שתי שנים ושנה זו שעומדים בה היא השלישית⁷, וחייב להעמיד לו יין שלא יתחמיץ עד חג הסוכות של שנה שלישית שהוא זמן הבציר דכיון דנתקיים ג' שנים יכול להתקיים גם בזמן החמימות. ולא יחמיץ עד החג, שהוא זמן בציר של שנה שלישית⁸.

¹ שו"ע ונו"כ חו"מ רל י

² רמ"א שם

³ סמ"ע יז

⁴ רמ"א שם

⁵ ש"ך שם א כר' ירוחם שהביא הבי"ס ב דאפי' בקנקנים דלוקח חייב להעמיד לו עד עצרת כו' וכן דעת הר"ן שהביא ב"י ס"א וז"ל אבל היבא שא"ל יין מבושם אני מוכר לך זו היא ששנינו חייב להעמיד עד העצרת כלומר ואף ע"פ שעירו אותו לקנקנים דלוקח דדומיא דרישא תניא סיפא כו'

⁶ ואף על גב דבתורה כתיב בשביעית ואכלתם מן התבואה ישן [ויקרא כה, כב] וכתוב וצוית את ברכתי וגו' לשלש השנים [שם כא] אלמא דישן הוא שלש שנים מ"מ בלשון בני אדם הוא משנה שעברה ועוד דהתורה עצמה פירשה אח"כ בפרשה אחרת דזהו ישן נושן כדכתיב ואכלתם ישן נושן וקאי בכלל הענין על פרשה הקודמת. ערוה"ש שם ו

⁷ שהרי עתה חזר ונגדל היין שלישי בכרם. סמ"ע יח

⁸ סמ"ע שם יט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

וי"א⁹ דכ"ז הוא דוקא כשעומד בכליו של מוכר אבל אם עירה הלוקח לכליו יכול המוכר לומר לו כליך גרמו ויש חולקין¹⁰ דכיון דא"ל ישן או מיושן צריך להתקיים גם בכליו של לוקח:

וכל זה לא איירי אלא במקום שאין מנהג, אבל במקום שיש מנהג הכל לפי המנהג. ראובן¹¹ תובע לשמעון: מכרת לי יין בחזקת יין טוב, ושמעון אומר: מה שטעמת אתה נוטל, הדין עם המוכר. ואפילו מודה לו שעירבו אלא אומר לפני קנייתך טעמתהו וקניתהו ממני, הדין עם המוכר¹². ואם אומר שאחר כך ערבו שאומר אמת שטעמתיהו ואחר כך ערבתהו וזה כופר, ישבע ויפטר.

ב. לא שנו אלא בקנקנים דלוקח אבל בקנקנים דמוכר אמר

ליה הא חמרך והא קנקנך ... לימא ליה לא איבעי לך

לשהויי ... דאמר ליה למקפה

כבר התבאר לעיל דף צו: שי"א¹³ שהקונה יין והניחו בקנקניו של מוכר והחמיץ תוך ג' ימים, אפי' לא א"ל למקפה כלומר יין לצורך להטעים מאכל וליתן לתוך התבשיל אני מוכר לך¹⁴, הרי הוא ברשות מוכר. אא"כ טלטלו ומנדרו על כתיפו. וי"א¹⁵ שאם א"ל למקפה או לשתותו מעט מעט אני צריך מחזיר היין להמוכר, ואומר לו הרי יינך וקנקנך, ואם לא א"ל למקפה ולא לשתותו מעט מעט אינו יכול להחזיר¹⁶, אם שהה יותר משיעור הרגיל לשתות סכום יין כזה במשך הזה אבל בלא"ה ההפסד על המוכר.

⁹ רמ"א

¹⁰ ש"ך שם ואע"ג שכתבוהו רק על מבושל ומבושם זיל בתר טעמא וה"נ שייך מחלוקת זו וכ"כ בערוה"ש שם ו (וקצת צ"ע ששם כתב הזכיר מחלוקתם רק לגבי ישן ומיושן, ובב"י הביא להדיא אמבושל ומבושם)

¹¹ רמ"א שם

¹² שמסתמא טעמו קודם קנייה וכדתניא [ב"מ ס' ע"א] מותר לערב בדבר הנמטעם,

¹³ וזה ג"כ דעת הר"ן הובא בב"י בסי' זה. ח"י רע"א שם ו

¹⁴ ויין כזה צריך להיות טוב שלא יתקלקל בעמידתו זמן מרובה.

¹⁵ שו"ע ונו"כ הו"מ רל ו

¹⁶ שהיין תלוי במזל אדם מפי, לפיכך אפילו אם נמצאו חומץ תוך ג' ימים אין המוכר חייב באחריותו, שאנו אומרים יין היה כשקנאו ומזלו גרם לו שמיחר להחמיץ [והיינו דוקא בדהיה יכול לשתותו בתוך ג' יום אם היה שותה כדרכו. סמ"ע שם יג]

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

הקונה יין¹⁷ ועירה הלוקח את היין לתוך כליו והחמיץ אפילו מיד, ואף על פי שאמר לו לתבשיל אני צריך לו, ואפילו הקנקנים חדשים וטובים, אפילו לא טלטל הלוקח הקנקן על כתיפו כלל, אין המוכר חייב באחריותו שיאמר לו כליך גרם לו להחמיץ¹⁸.

מיהו אם ידוע שדרך יינו להחמיץ¹⁹, והוא אמר לו למקפה אני צריך, הרי זה מקח טעות וחוזר. אבל אם לא אמר לו למקפה, יכול המוכר לומר לו לא היה לך לשהותו²⁰.

ג. כל המתגאה בטלית של ת"ח ואינו ת"ח אין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא

כל המתגאה²¹ בטלית של ת"ח שלובש בגד של ת"ח ואינו ת"ח, אין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא. כיון שעושה תקלה בזה²², כי העולם חושבים שהוא ת"ח, וכיון דאינו נוהג מנהגי ת"ח, גורם חילול ה', דהוא חמור מכל העבירות.

ואפי' להיכנס לבית הכנסת לתפילה בבגד של תלמיד חכם, אסור למי שאינו ת"ח, כי ילמדו ממנהגיו והליכותיו, והוא איש בער לא ידע.

אך אדם שאין לו בגד עליון מכובד להתפלל בו, ויש לו בגד תלמיד חכם, ילבש אותו בבית הכנסת ויתפלל בו, אף על פי שהוא לא תלמיד חכם וכדי למנוע חילול השם, יודיע לכולם, אין אני ת"ח, ויתפלל²³.

¹⁷ שו"ע ונו"כ שם ה

¹⁸ שאמרינן מכת העירוני שעיריהו מקנקן המוכר לקנקן הלוקח הוא שגרם לו להתקלקל, וז"ש חמרא אכתפיה דמרא שוור, אינו רוצה לומר דוקא כשטלטלו על כתיפו, אלא כשנתעסק בו ע"י כתפים והן פועלים שסייעוהו לערות מחבית לחבית, וכן פירשוהו ר"ן [ב"ב צ"ו ע"ב ד"ה ושמואל והובא בב"י סעיף א'], וכן צ"ל לרי"ף [מ"ח ע"א מדפי הרי"ף] ורמב"ם [פ"ז ממכירה ה"ג] והרא"ש [ב"ב פ"ו סי' י"ב] ומור [סעיף א']. סמ"ע י

¹⁹ פירוש, דרכו להחמיץ בשיהוי זמן מועט, כי כן היה בשנים שעברו. שם יא

²⁰ שם יב

²¹ מובא ברא"ש כאן סי' יב וצ"ע אמאי לא הזכיריהו במוש"ע

²² בן יהוידע

²³ כיון דמימרא זו של רב יהודה אמר רב לא נפסקה בשו"ע, ש"מ שהם דברי מוסר, ומאידך ההלכה שצריך אדם לתקן מלבושו ולהתפלל, מובאים להלכה ברמב"ם (פ"ה מהלכות תפילה) וז"ל: שמונה דברים צריך המתפלל להיזהר בהן ולעשותן ואלו הן... תיקון המלבוש. כיצד מתקן מלבושיו תחילה, ומציין עצמו ומהדר, שנאמר השתחוה לה' בהדרת קודש ולא יעמוד בתפילה באפודתו. וכתב הכס"מ: אמרינן בברכות (דף י ע"א) רבה בר רב הונא רמי פומקי ומצלי, כלומר היה נותן אנפלאות חשובים ברגליו, אמר הכון לקראת אלו קידן ישראל, עכ"ל. ויעוין במש"כ בספר אבני חושן (ח"ג עמ' תכא) שאדם שאין לו כובע ומעיל, ויצטרך לעבור לפני המתפלל כדי לקחתם, עדיף לו שימתין עד סוף התפילה, ויתפלל ביחידות, מאשר שיתפלל בציבור בלי כובע, מפני שתפילה בלי תיקון המלבושים הרי היא בבחינת בדיעבד, וכמו שכתב הרמב"ם שאין מעכבין,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

**ד. האי מאן דזבין ליה חביתא דחמרא לחנוואה אדעתא
לסבויה ותקיף אפלגא או אתילתא דינא הוא דמקבל לה
מיניה ... אבל שני בכרזא לא ... אבל מטא יומא דשוקא
לא**

המוכר חבית²⁴ של יין לחנוני חבירו כדי שימכור אותה בחנותו מעט מעט, והחמיצה החבית כשהגיעה לחציה או לשליש, חוזרת למוכר²⁵.

ואם שינה הלוקח הנקב של החבית כלומר שפתח ברו חדש בחבית והחמיצה הרי היא באחריות הלוקח, שיאמר לו המוכר שינוי הנקב גרם לה.

וכן אם הגיע יום השוק ושהה ולא מכר, הרי היא ברשות הלוקח, שיאמר לו אם לא שהית ומכרת ביומא דשוקא הקודם לא היה מחמיץ.

שינוי בנקב שהוא באחריות הלוקח אינו שינוי רק ביין ולא בשארי משקין משום דיין בשינוי מועט גורם להתקלקל²⁶.

**ה. האי מאן דקביל חמרא אדעתא דממטי ליה לפרוזתא דוול
שפט ואדמטי התם זל דינא הוא דמקבל ליה ... אפילו
חלא נמי מקבל**

²⁴ ולכן חשובים הם יותר מן התפילה בציבור, יעו"ש. ואם כן בענייננו, שהוא שעת הדחק, שאין לו כי אם אפודנתו, נראה שילבש בגד ת"ת, וכדי למנוע חילול השם, יודיע לכולם, אין אני ת"ח, ויתפלל. השוקי חמד כאן

²⁵ שו"ע ונו"כ שם ה' וכתב ה"ה יש מי שפירשה כשהולכי' במוט דוקא אבל בכתף חמרא אכתפא דמרא שוור [מפ"י ר"ת בתו' שם] ודעת המחבר כדעת ההלכות. באה"ג שם

²⁶ ערוה"ש שם ה'

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

המקבל חבית של יין מחבירו בעיסקא למחצית שכר²⁷, ע"מ להוליכה למקום פלוני למוכרה שם²⁸, וקודם שהגיע שם הוזל היין או החמיץ, הרי זה ברשות מוכר²⁹ מפני שהחבית והיין שלו.

אם נאנס³⁰ קודם שהתחיל להוליכה פטור המקבל, רק בגניבה ואבידה חייב שהוא שומר שכר, וי"א שאחריות דגניבה ואבידה הוא על שניהן³¹. ובאונסים שאירע אחר שהתחיל להוליכה קודם שהוזל בכל המקומות, חייב באונסים של חלקו, אבל כשנאנס אחר שהוזל בכל המקומות פטור, ואם נתן שכר להמקבל ששזה פרוטה, חייב בגניבה ואבידה אפילו על חלק הנותן.

וכל זה כשהוזל בכל מקומות מחמת איזה סיבה³², אבל כשהוזל רק באותו מקום שרוצה להוליכה שם, אין הוזל על הנותן רק כשהוזל קודם שהתחיל להוליכה³³, וי"א³⁴ שבכל מקרה הוזל על הנותן עד שיגיע למקום המכירה. ובהחמיץ לכו"ע לעולם על הנותן.

ואם לקחה ממנו לגמרי, אף על גב שאמר שקנהו על דעת כך להוליכה לאותו מקום ששם היין ביוקר, והוזל, וי"א³⁵ שאפ"ה הלוקח אינו יכול לחזור ואחריות הוזל עליו. ויש

²⁷ הנוהג הוא, שאדם מקבל מחבירו סחורה, וקובעים ביניהם את שויה לפי השער העכשוי כאן, והמקבל עוסק במכירתה, והרווחים מתחלקים ביניהם בשוה.

²⁸ כמו שבמוכר לחבירו כדי למוכרה מעט מעט הוא באחריות המוכר, כן נמי בהמקבל חבית מחבירו כדי למכרה במקום פלוני, כיון שידע שישהה, והוזל ביני ביני, הוא ברשות הנותן. מיהו אינו דומה לגמרי, דברישא מיירי אפילו במוכר לחבירו, ובדין זה כתב המקבל מחבירו, וכ"כ הטור [סעיף ה'] עליה דרבינו יונה [ב"ב צ"ח ע"א ד"ה עלה], סמ"ע שם מז

²⁹ ואף על גב דפלא מלוה ופלא פקדון כיון דבתורת עסק קבלה ולהוליכה למקום פלוני וייל קודם לכן מחזירה לו שלא על דעת כן קבלה. באר הגולה שם מהמ"מ. ועיין בערוה"ש ה שהוסיף בכאן שלא הרשהו רק להוליך בחביתו למקום פלוני אין העיסקא מתחלת קודם שהגיעה לשם. ואפשר שבוה פליגי הנתי"מ והערוה"ש לקמן נתי"מ שם יג

³¹ סמ"ע שם מז

³² דאז איכא אומדנא דאדעתא דהכי לא קיבלה

³³ שכשהוזל רק באותו מקום ההפסד על שניהם ומתוך כך יצא לדון בדבר חדש דלדעת החולקין בטור על הרי"ג גם במכירה גמורה אם נעשה שינוי בעולם בהמקח מחמת מלחמה או סיבה אחרת שיכול לחזור בו. נתי"מ שם יג

³⁴ דאע"ג דודאי בכל עיסקא מתחיל השותפות מיד, אך בכאן שלא הרשהו רק להוליך בחביתו למקום פלוני אין העיסקא מתחלת קודם שהגיעה לשם, ערוה"ש שם ה

³⁵ הטור [סעיף ה'] עליה דרבינו יונה עיין במגיד משנה בפ"ז דמכירה [ה"ה]. שכתב ג"כ דעות וגי'רות הנמרא בזה שבמקבל שלא נתן לו רשות רק שיוליכה בחבית שלו למקום פלוני אין השותפות מתחיל עד שיגיע החבית למקום פלוני וקודם שהגיעה לאותו מקום היא ברשות הנותן והוה בקבלה למחצית שכר ובמכירה בכ"ג שאמר הלוקח דעתי להוליכה למקום פלוני ולא נתן מעות עדיין וקודם שהגיעה לשם הוזל כתב הטור בשם הרי"ג דהמקח קיים. ועכ"פ גם במקבל בעיסקא אין ללמוד מזה לכל מקבלי עסקות דודאי בכל עיסקא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

מחלקים³⁶ שאם עדיין לא נתן המעות ואמר שלא יתנם עד שיוליך היין שם, חוזר למוכר ואם נתן מעות אחריות הזול על הלוקח.

דף צח:

ו. ומיישן והולך עד החג

כבר התבאר שאם אמר המוכר יין מיושן נותן של ג' שנים, פירוש, מיישן הנתגדל לפני שתי שנים ושנה זו שעומדים בה היא השלישית³⁷, וחייב להעמיד לו יין שלא יתחמץ עד חג הסוכות של שנה שלישית שהוא זמן הבציר דכיון דנתקיים ג' שנים יכול להתקיים גם בזמן החמימות. ולא יחמין עד החג, שהוא זמן בציר של שנה שלישית³⁸.

ז. המוכר מקום לחבירו ... רפת בקר בונה ארבע אמות על

שש בית קטן שש על ח' גדול ח' על עשר טרקלין י' על י'

רומו כחצי ארכו וכחצי רחבו

המוכר מקום לחבירו³⁹ לעשות בית סתם, או רפת בקר, וכן המקבל מחבירו על עצמו לעשות לו בקרקעות שלו ועל הוצאותיו בית התנות לבנו או בית אלמנות לבתו⁴⁰ או שקבל עליו לעשותו לבנו או לבתו בין אם מקבל דמים מחבירו דמי מחיר בנינים הללו לעשות לו, ובין שקיבל עליו לעשות כן לחבירו בחינם⁴¹, אין צריך לעשות לו אלא שיעור הפחות שדרך בני אדם

מתחיל השותפות מיד רק בכאן שלא הרשהו רק להוליך בחביתו למקום פלוני אין העיסקא מתחלת קודם שהגיעה לשם. ערוה"ש שם ה

³⁶ ר"ח ס"ל דאפילו הלוקח יכול לחזור, והרמ"ה מובא בטור שם חילק בנתן מעות. סמ"ע שם טו

³⁷ שהרי עתה חזר ונגדל היין שלישי בכרם. סמ"ע יח

³⁸ סמ"ע שם יט

³⁹ שו"ע ונו"כ ריד יג

⁴⁰ בימיהן היה האב משיא לבנו בביתו והיה דר עם אשתו אצלו, ובונה לו בשעת נישואין חדר אחד בצד ביתו שידור בנו עם אשתו שמה. ובית אלמנות לבתו, היינו כשנתארמלה וחזרה מבית המיה לאביה, דקודם שנתאלמנה היתה דרה אצל בעלה כמ"ש, דדרכן היה דהבנים היו רגילין לדור עם נשותיהן אצל אביהן, ואז כשחזרה לאביה באלמנותה בונה לה חדר לדור בו. סמ"ע שם נ

⁴¹ סמ"ע שם מט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

לעשות דברים אלו, ושיערו ז"ל ששיעור הפחות לכל אלו הוא ד' אמות על ו' וצריך לעשותו לפחות משיעור ד' אמות על ו'.

ואם מכר לו בית גדול צריך לעשות לפחות שמנה על עשר, ואם מכר לו מקום לטרקלין⁴² עושה אותו עשר על עשר, וכל שיעורין הללו הם מלבד מלבד עובי המחיצות,

ורום כל בית ובית כחצי ארכו וחצי רחבו, כגון בית חתנות שהוא ד' על ו' רומו ה' דהיינו חצי ארכו וחצי רחבו, וכן בית סתם גדול רומו ט' ובטרקלין רומו עשר⁴³.

כל זה דוקא⁴⁴ במקבל עליו או מוכר לעשות לו בית באחד מאלו מתחילה, אבל אם אומר בית בנוי אני מוכר לך, יכול ליתן לו בית ד' על ד'.

וכל זה לפי המושגים שבימיהם, ובזמננו צריך ליתן לפי מנהג המקום⁴⁵.

ח. דלא דרנא דחתנא למידר בי חמוה

כבר התבאר ביבמות דף נב. ובקידושין דף יב שאסרו חכמים⁴⁶ על האיש ש⁴⁷ ידור בבית חמיו שזו עזות פנים היא⁴⁸, ואם⁴⁹ ייחד לו בית למשכב מותר, ובלבד שיישן בטלית של עצמו. ובימינו נהגו להקל אם יש לו חדר מיוחד לשכיבה⁵⁰.

⁴² עשוי למושב שרים ולא לתשמישן, על כן מרובע בעיניו. סמ"ע שם נא

⁴³ סמ"ע שם נג

⁴⁴ סמ"ע שם מט

⁴⁵ ערוה"ש שם כא פתחי חושן חלק ה פרק יד הערה עא

⁴⁶ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כא הלכה טו סמ"ג לאוין קכו, אולם הפוסקים שלא הזכירוהו כלל אפשר דס"ל דהעיקר בזה כנהרדעי וצ"ע

⁴⁷ ובחתן שהוא ארוס ודר בבית חמיו, עיין שו"ת דברי שלום אבן העזר חלק א סימן לג הרמב"ם והשיטה לא נודע למי ס"ל שחכמים אסרו, ובדעת הרא"ש נחלקו הטור והב"י, הטור ס"ל שמותר, והב"י מסופק, והתוס' כתבו שהמנהג להקל.

⁴⁸ ובאורחות חיים הלכות כתובות הוסיף "ועוד דחושדין חמותו ממנו מרוב אהבת בתו. דאמרינן הוי זהיר באשתך מחתנה הראשון"

⁴⁹ ראב"ד שם וכת' הה"מ ואפשר שעל סמך סברא (זה) [זו] נהגו רבים כן אבל איני רואה לה הכרע מן הגמרא עכ"ל. וגם ה' מ"ע כת' סברת הראב"ד ז"ל וחלוקו לא שמענו, ע"כ אולם

⁵⁰ קיצור שולחן ערוך סימן קנב סעיף יב, ועיין שו"ת שבט הלוי חלק ד סימן קסו דאיכא מחלוקת גדולה בין הראשונים בפי' דבר זה, וג' דרכים לפנינו, לדעת בעל תוס' ר"י הזקן הפריצותא היינו בארום לאחר שקדש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ט. כדכתיב בספר בן סירא הנל שקלתי בכף מאזנים ולא

מצאתי קל מסובין ... וקל מחתן אורח מכניס אורח

בעל הבית הנותן⁵¹ רשות להתארח בביתו אין רשות לאורח ההוא להכניס עמו אורחים אחרים אם לא ברצון הבעל הבית.

לפיכך למרות שכל דבר שמביאין לפני האדם יש לו ליתן לשמש ממדת חסידות, והאורחים יכולים ליתן זה לזה, אך מי שלא הוזמן אין ליתן לו⁵².

אולם בעל הבית⁵³ אפילו באדם דעלמא שאינו משמשו אם אירע שעומד שם בשעה שמביאין לו דבר ריחא וקיוהא כגון בשר שמן כל השנה ויין ישן בתקופת תמוז וכל דבר שיש בו ריח או קיוהא, צריך ליתן ממנו מיד וכל שכן שצריך ליתן לשמש מפני הסכנה, אפילו אינו משמש בסעודה רק מבשל המאכל ואפילו אין מזונותן עליו, שכל דבר שיש בו ריח ואוכלין אותו לפני אדם אחר ואין נותנין לו, יש לו צער מזה ומזיקו ומשאר מיני מאכל מדינא אין צריך ליתן לו מיד, אלא יכול להשהותו עד אחר הסעודה שאינו מזיקו, מכל מקום מדת חסידות הוא שיתן לו מכל מין ומין מיד שלא לצער.

קודם נשואין אם דר בבית חמוה והפריצות משום דמיחד עם ארוסתו וזה איסור גמור ע"פ אמרם ז"ל כתובות ז' ע"ב ואסר לנו את הארוסות ועש"ה בשמ"ק בשם הראשונים אם איסור זה מה"ת או מדרבנן (ואין האיסור משום חמותו כפרש"י). הפי' השני דעת הרמב"ם דהפריצות ג"כ אינו משום חמותו אלא ע"ד הנ"ל אלא דלפי הראשון איירי דוקא באירוסין ולפי' השני גם כשנשאו כבר והם בבית חמיהם אפילו מת החמות, דעצם הדירה של חתן בבית חמיו יש בו פריצותא דומיא דאל יכנס עמו לבית המרחץ שכ' שם הרמב"ם. והפי' השלישי דעת רש"י דהאיסור משום חמותו, ובי חמוה לאו דוקא, דהא אם מת חמותו או דאינה גרה שם מותר, כמבואר בתוס' ר"י הזקן. ולפי' יצא לנו עוד טעם על שאין נזהרין בזה"ל לענין חמותו, דסומכין על שיטת הרמב"ם והראב"ד לפי הבנת תוס' ר"י הזקן, דפריצותא מטעם אחר, ובהאי פריצותא לדור בבית חמיו סומכין על הראב"ד דאם ייחד לו בית למשכב מותר.

⁵¹ ואיתא בזוהר הקדוש סדר נח על פסוק כי אותך ראיתי צדיק לפני, שאם הבעל הבית נותן לו רשות להתארח בביתו אין רשות לאורח ההוא להכניס עמו אורחים אחרים אם לא ברצון הבעל הבית כדכתיב בא אתה וכל ביתך אל התיבה. כף החיים (פלאג"י) סימן ו אות ח

⁵² מנ"א קסט ד ופמ"ג א"א שם מובא במ"ב שם ח, ועיין שיירי כנסת הגדולה הנהות מור אורח חיים סימן קע יד בשם מהרש"ל ז"ל "וז"ל גם בפרק כל הבשר סימן ל"ה כתב, דוקא לשמש יכול ליתן א' מן האורחים אבל לא לאחר, לפי שאין אורח מכניס אורח. וכתב הר"י דשאר בני הסעודה יכולים לתת זה לזה כו'. ודברים של טעם הם, ע"כ". אולם אפשר שזה רק בפת וכדומה ולא בדבר שיש בו ריחא שהרי יש בו סכנה אם אינו נותן לו והאיסור לתת למי שאינו אורח דבעל הבית אינו אלא מדרכי המוסר עיין מאירי בסוגיין וצ"ע.

⁵³ ביאור הלכה קסט סעי' א ד"ה לשמש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

י. וקל מאורח משיב דבר בטרם ישמע

מדרכי התלמיד⁵⁴ ההגון וכל מי שרוצה לעטר עצמו במדות, שלא יהא נבהל להשיב⁵⁵, שנאמר (משלי יח פסוק יג) מְשִׁיב דָּבָר בְּטָרֵם וְשָׁמַע אֲנִילָת הִיא לֹו וּבְלָמָּה. וזהו שאמר התנא במסכת אבות (פרק ה משנה ז) חכם אינו מדבר לפני מי שגדול ממנו בחכמה – ששומע⁵⁶ ושותק ולומד והוא חכמה עושה. ואינו נכנס בתוך דברי חברו – כי מניחו לדבר עד שיסיים כל דבריו ואחרי כן ישיבהו מענה והיא מדה טובה. ואינו נבהל להשיב – שאינו ממחר להשיב מענה כי ישאלוהו עד שישמע כל הטענות וכל אשר רצון השואלים לדבר ולהאריך בשאלה ויעיין בדברים היטב. ואל יבהל פיו ולבו אל ימחר להוציא דבר עד יהיה ברור כשמש לפניו והוא מדרך החכמה כי בזה תהיה תשובתו נכונה. ולא כן הגולם עושה כי משיב דבר בטרם ישמע.

יא. וקנתיר שתים עשרה על י"ב מאי קנתיר תרבץ אפדני

כבר התבאר שהמוכר מקום לחבירו⁵⁷ בין אם מקבל דמים מחבירו דמי מחיר בנינים הללו לעשות לו, ובין שקיבל עליו לעשות כן לחבירו בחינם⁵⁸, אין צריך לעשות לו אלא שיעור הפחות שדרך בני אדם לעשות דברים אלו, ושיערו ז"ל שיעור הפחות לתרבוץ אפדני פירוש חצר גדול שעושין אותו השרים בתוך הארמון שלהם, ועל שם שמרביצין אותו במים תמיד להשכיב האבק קרי ליה תרבץ, עושה אותו י"ב על י"ב מלבד מלבד עובי המחיצות, ורומו י"ב.

כל זה דוקא⁵⁹ במקבל עליו או מוכר לעשות לו בית באחד מאלו מתחילה, אבל אם אומר בית בנוי אני מוכר לך, יכול ליתן לו בית ד' על ד'.

⁵⁴ מאירי כאן

⁵⁵ דמסתבר לומר כי טוב הוא כיון שהשואל חפץ שישבי לו נמצא כי יפה עשה מה שהשיב לו מיד טרם שגמר את דבריו ובאמת דבר גרוע הוא מאוד דכל אדם מקפיד על זה הרבה דקסבר שמא לא הבין את השאלה. תורת חיים כאן.

⁵⁶ פי' ר' יונה שם

⁵⁷ שו"ע ונו"כ ריד יג

⁵⁸ סמ"ע שם מט

⁵⁹ סמ"ע שם מט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

וכל זה לפי המושגים שבימיהם, ובזמננו צריך ליתן לפי מנהג המקום⁶⁰.

⁶⁰ ערוה"ש שם בא פתחי חושן חלק ח פרק יד הערה עא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

